

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Nrul de Duminecă
pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRATIJA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se în-
apoiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

O chestiune de existență națională.

(*) In memorabilul său discurs dela 27 Noemvrie 1893 dl Dimitrie Sturdza, actualul prim-ministru al regatului român, a stabilit unele din principiile conducătoare ale politicii naționale. D-sa a constatat atunci, între altele, că *este de mare preț atât pentru România cât și pentru întreaga Europa cercul lat de români, care împresoară statul român*. Primejdia pentru România vine de acolo, unde vieța națională a românilor din afară de regat este pusă la întrebare. Este deci un interes capital al politicii române ca vieța națională a românilor din afară de regat să rămână totdeauna vie și ca să nu se peardă nici un român.

Acest principiu adevărat, indiscutabil și recunoscut îndeobște, presupune în mod firesc, că statul român stă pe temelii tari; că el formează un centru al vieții naționale; că el a grămădit deja în sine atâta putere națională, încât poate înrîuri și asupra românilor, aflați afară din regat. Indată ce s'ar ivi însă îndoileli asupra acestor condițiuni firești întreaga politică românească își perde baza și rostul, și principiul mai sus stabilit rămâne atârnat în vânt.

Răscoalele țărănești din primăvara trecută au desvălit în organizațiunea statului român o rană atât de primejdioasă, încât dacă ea nu se va vindeca repede și cu temei, îndoilele de existența României ca stat național vor prinde rădăcini din ce în ce mai

mult și în toate părțile. Chestiunea agrară împreună cu toate chestiunile sociale și culturale ce o însoțesc, s'a dovedit a fi pentru România o chestiune de existență națională.

In fața acestor stări de lucruri este acum, așa credem, la rândul nostru, a românilor afară din regat, să ne precizăm atitudinea și să căutăm să stabilim principii de politică românească. Căci nu numai regatul român are obligamente față cu noi, ci și noi avem față cu el.

Nu ne simțim nici chemați nici destoinici de a da sfaturi bărbaților de stat români luminați în ce mod și pe ce cale au să deslege ei această chestiune gravă. De altă parte însă reforma ce se impune în organizațiunea statului român nu o putem considera ca o simplă chestiune de partid, nici ca o chestiune internă a României, ci vedem în ea o înaltă chestiune de conservare națională.

Am ținut totdeauna de datorința noastră a nu ne amesteca în afacerile interne ale României, ne-am ferit mai ales de tot ceea ce ne-ar putea pune în conflict cu vre-unul din partidele politice de acolo. In chestiuni naționale însă, cari privesc nu numai statul român, ci întreaga românie, încetează dela sine aceste datorințe și considerațiuni, și locul lor este luat de altele mai superioare. Când este vorba de conservare națională, avem și noi, românii din Ungaria, dreptul și datorința să ne spunem cuvântul nostru; avem acest drept și această datorință de a ne rosti, fără să ținem seamă de jocul par-

tidelor politice, de interese de clasă, de simpatii și antipatii.

In virtutea acestor drepturi și datorințe noi dorim ca chestiunea agrară complexă cu cea religioasă, socială și culturală în România să fie rezolvată *cât mai curând* și potrivit cu *interesele naționale*. Vom combate pe toți fără deosebire, cari vor împedeca această rezolvare.

Interesele naționale cer ca țărănimea României să și redobândească *independența sa economică* și să fie descărcată de sarcinile grele, cu cari a încărcat-o proprietatea mare speculativă; interesele naționale cer ca *biserica* română să fie ridicată din starea, în care se află astăzi și să fie pusă în pozițiune a-și îndeplini *înalta sa misiune apostolică și culturală* la orașe și mai ales la sate; interesele naționale cer ca *școala* să nu servească numai scopuri de instrucțiune, ci să tindă mai ales la *educațiunea morală*; interesele naționale cer ca *justiția și administrațiunea publică* să fie scoase de sub influința distrugătoare a pasiunilor politice și să devină un *scut* al tuturor cetățenilor, și mai ales poporațiunii rurale.

Din acest punct de vedere național vom judeca marea operă a reformei, care actualul guvern și actualul parlament este chemat să îndeplinească pentru a asigura statului existența și a-i da liniștea atât de indispensabilă pentru progresul și consolidarea națiunii române.

Interesele mari naționale, cari ne leagă pe noi cei de dincoace cu cei de dincolo de munți, sângele de frate ce bate în vi-

FOIȚA ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

Pașini din istorie.

Napoleon în primăvara anului 1807.

Vieța lui Napoleon va rămâne pentru toate timpurile un izvor de interesant și neisprăvit studiu. Individualitatea-i uriașă este judecată totdeauna din alte puncte de vedere; în timpul din urmă i-au luminat caracterul, i-au descris vieța de acasă, relațiile lui față de femei, creațiunile pe terenul artistic, industrial și formarea legiilor, i-au descris ca soldat, ca bărbat de stat și reformator și i-au caracterizat ca om și bărbat. In vieța unui om atât de mare însă de multe ori câte un mic episod varsă mai mare lumină asupra caracterului său. Cea mai nouă producție a literaturii napoleone este cartea generalului comandant prusian, contele Hanibal Dohna, intitulată »Napoleon în primăvara anului 1807«. Această carte ne dovedește, că încă tot nu se poate spune vre-o noutate despre marele corsican.

Cartea se ocupă de o mică parte a vieții lui Napoleon. Cu ocazia campaniei pruso-rusești dela 1807, Napoleon a locuit zece săptămâni la străbunii autorului, în castelul Finkenstein din Prusia. A sosit în Finkenstein la 1 Aprilie 1807 și a fost nevoit să petreacă aici zece săptămâni, până în 6 Iunie. Înaintea venirii lui în Finkenstein, la 8 Februarie 1807, a învins Napoleon în sângeroasa luptă dela Eylau. In ger cumplit și șasezeci mii soldați a atacat oastea odihnită de optzeci mii a lui Bennigsen. Lupta s'a pornit

foarte rău. Oastea aliată ruso-prusă schimba poziție după poziție, Napoleon era aproape să se retragă, când în fine apare mareșalul Ney cu oastea lui și Bennigsen în negura amurgului, crezând că este cuprins de toate părțile, se sperie și fără nici un motiv se retrage. Numai dimineața a aflat cavaleria descoperitoare franceză și Napoleon, că inimicul s'a retras de pe câmpul de războiu.

Atunci a dictat Napoleon al optălea vestit buletin învingător, din care oastea franceză a ieșit cu oribila pierdere de treizeci mii soldați, și a anunțat la Paris numai șapte mii opt sute suflete.

Oribila pierdere încă n'a putut rămâne ascunsă multă vreme, adevărul a ieșit la lumină. Poporul din Paris a început să fie nemulțumit și accentuau că nu merită cu asemenea jertfe mari să seceri în țări străine învingeri dubioase, numai pentruca Napoleon să poată dărui coroana celor din familia sa. S'a început mișcare între roialiști și republicani. Situația în țară era anti-napoleonistă, industria și comerțul stagna la țărnul mării din cauza blocadei engleze. Napoleon era bine informat despre toate acestea, puțin îi păsa însă. Alte două lucruri îi cauzau grije. Intâi, situația militară a oastei. Aseidiul Varșoviei l-a silit să-și împartă oastea în două părți.

Oastea principală, cinci regimente cu cavalerie, avea tabăra dela Haff până la Neidenberg, la aripa stângă în Holanda-prusească era Bernadotte cu primul regiment, lângă el la dreapta în Mohungen sub Soult al patrula regiment, la spatele acestor două în Finkenstein era tabăra

principală, la dreapta Budinot cu garda, forțând înainte pe Ney între Penarge și Alle, și la aripa dreaptă pe Davous cu regimentul al treilea și cavaleria. Partea cecalaltă a oastei sub comanda lui Lannes, mai târziu alui Savary, stătea singură înaintea Varșoviei. Oastea obosită, moral învinsă, suferind foame, sdrențuită, nu era în stare de vre-o acțiune și era nevoită să stea locului în gerul cumplit, în lagărele mizerabile. Celalalt lucru, o clipă morală, o umbră numai, un sentiment, care însă a ascuns presemnele căderii de peste șapte ani. Soartea bătăliei dela Eylau nu era în mâna lui Napoleon; dacă Bennigsen speriat nu se retrage de bună voie, Napoleon pierde lupta. Și Napoleon știa aceasta. Este primul caz, când nu-i succede pe deplin combinația genială, este cea dintâi umbră în drumu-i de cuceritor al lumii, aici simte pentru întâiaoară că stă față în față cu forțe tainice, și întâiaoară i-se ivește în suflet posibilitatea căderii; simțea că puterea îi este cu sfârșit, nu se mărginește la toate. Tot atunci se ivește în Europa palida speranță a desrobiei de mai târziu. De acest sentiment a fost stăpânit Napoleon în Finkenstein. In aceste zece săptămâni și-a reorganizat oastea cu genialitate de admirat, a îmbrăcat-o, i-a câștigat cele trebuincioase, munițiuni, cai, tunuri, în zece săptămâni era iarăși gata de războiu. In tot timpul însă un nou i-s'a lăsat pe suflet, ca un presentiment, că în zenitul puterii și a norocului poate să-l ajungă căderea, nimicirea. Cu asemenea sentimente a plecat Napoleon din Finkenstein în 6 Iunie și opt zile mai târziu, Iunie 14 a secerat faimoasa învingere dela Friedland.

nele noastre tuturor, exclud de mai nainte o privire dușmănoasă din partea noastră față cu acțiunile guvernului și ale parlamentului român. Nu vom judeca cu părținare, nu vom combate cu ură, nu vom urmări scopuri ascunse, ci întreaga noastră gândire și acțiune va fi inspirată de iubire și de durere pentru neam.

Noi de aici, cari luptăm de veacuri contra unei asuprii politice, culturale și economice; noi, popor de țărani cu »boieri« străini de neamul nostru, știm din generațiune în generațiune ce va să zică *jug*, noi suntem în măsură să înțelegem și să simțim mai bine decât oricine pe fața pământului nevoile și durerile țărâniei de dincolo de munți. Noi, înaintea tuturor, avem deci datorința a sări în ajutor fraților noștri nu numai de sânge ci și de suferințe. O facem aceasta pentru ei, o facem pentru noi, o facem pentru întreg neamul românesc, și vrem să o facem cu toată hotărârea, căci așa o cer datorințele mari naționale.

Marele ziar »Times« din Londra, care de altfel primise cu simpatie guvernul coaliționist din Ungaria, într'un număr recent este revoltat de chipul cum pentru a scăpa d'o reformă dreaptă și democratică, cum e sufragiul universal, guvernul maghiar învoacă într'una pe — dușmanii patriei!... Căci nu se poate admite teoria de a considera dușmani ai patriei naționalitățile, jumătate din populația statului, numai pentru ca astfel deținătorii puterii să se eschiveze dela o înaltă datorință.

Transacțiunea. Iară s'au încurcate itele. Din nou s'au ivit dificultăți. Nu altele nouă, ci tot cele vechi: banca și cvota. Guvernul austriac a propus, să se convoace deja anul acesta adunarea extraordinară a băncii austro-ungare, să decidă, dacă mai cere prelungirea privilegiului ori nu — și atunci chestia se va rezolva ușor; ori va rămânea și pe mai departe banca austro-ungară, ori Ungaria își va putea avea banca ei. Guvernul ungar însă n'a primit propoziția aceasta. El se ține deocamdată și cu cvota. Nu vrea să primească urcarea ei. Precum se vede nici de data aceasta nu se ajunge la înțelegere. Azi se vor întrerupe tratativele și pe urmă se vor continua din nou, probabil în Budapesta.

De altcum ieri s'a pertractat cu mare aparat în trei grupuri și în unele chestii de amănunt s'a și căzut de acord.

Ministrii ungari călătoresc din Viena la Budapesta azi la 5 p. m.

Ziarul »Neue Freie Presse« scrie, că tratativele se vor lua la Budapesta, la 25 l. c., ceea ce dovedește, că ambele guverne voiesc să probeze toate posibilitățile, înainte de a declara, că tratativele în chestia transacțiunii au fost fără de rezultat. Poate va succeda la Budapesta, ce n'a succes până acuma. Trebuie să se țină cont, că la consultările din Budapesta amândouă guvernele își vor da toată truda, până la extrem, ca să împiedice ruptura. Poate lucrul acesta va succeda în ultimul moment, cum e obiceiul să se întâmple în chestiile monarhiei austro-ungare.

Din România.

Situația băncilor populare. Casa centrală a băncilor populare și cooperativelor sătești a scos la lumină zilele acestea »Anuarul băncilor populare din România pe anul 1906«.

În această lucrare de o însemnătate deosebită, se vede situația băncilor populare la sfârșitul anului 1906.

Extragem din prefața dela începutul volumului datele următoare:

Numărul băncilor populare crescut într'o progresiune statornică, dela 1902 încoace. La 1 Sept. 1902 nu erau în țară decât 700 bănci cu 59.844 membri, și cu un capital de 4.250.600 lei.

La 1 Iulie 1904, numărul băncilor s'a ridicat la 1652 cu 121.786 membrii, cu un capital de 10.086.020 lei și cu 2.431.112 lei depuneri spre fructificare.

La 31 Decembrie 1906, avem 2021 bănci populare cu 239.002 membrii, capital subscris 20.035.054 lei, iar capital subscris vărsat 18.509.519 lei, care împreună cu depunerile spre fructificare și celelalte fonduri se ridică la sume de 27 mil. 275.474 lei.

În acest răstimp, multe din băncile slabe au devenit puternice.

Numărul din ce în ce mai mare al membrilor dovedește că sătenii se pătrund de foloasele ce le poate aduce tovarășia, și neîncrederea în instituție a dispărut.

Odată cu dezvoltarea băncilor populare, și ca o urmare a progresului ce-au realizat, mișcarea cooperativă ce a luat naștere prin ele și în jurul lor, dobândește pe zi ce trece proporțiuni mai însemnate. Dintre toate societățile cooperative, cele cari au dobândit mai mult încrederea țarânilor au fost magazinele de consum.

Pe când la 1 August 1906 nu erau în țară de cât 28 societăți cooperative, de consum, la 28 Decembrie, adică numai peste 6 luni, numărul lor se ridică la 83, afară de cele ce sunt în curs de constituire.

În fiecare zi se înființează alte societăți noi. O cauză, — zice prefața direcțiunii Casei centrale, — care a contribuit într'u câtva ca societățile de consum să ia un avânt mai mare, mai ales în Moldova, este și împrejurarea că, în urma evenimentelor din Martie trecut, mulți străini cari țineau în mâinile lor comerțul la sate au părăsit localitățile, unde erau stabiliți.

Curentul puternic ce s'a manifestat, mai cu seamă în cursul anului trecut, pentru înființarea obștiilor de arendare de moșii, prinde din ce în ce mai mult teren. În August 1906, se găseau înființate 37 obștii, din cari numai 7 funcționau; în cursul acestui an numărul lor se ridică la 106, și mai mult de jumătate au intrat în stăpânirea moșiiilor ce-au arendat.

Lipsa de legislație însă, în această materie, a făcut ca, în această privință, rezultatele să nu corespundă așteptărilor. Obștiile pentru arendări de moșii nu sunt regulamentate decât în ce privește constituirea lor, și raporturile dintre proprietar și obște. Nici o dispoziție de lege însă nu regulează felul de exploatare al moșiei, nici raportul dintre membrii aceleiași obștii.

În lipsa unei astfel de dispozițiuni, Casa centrală a îndrumat obștiile ce s'au adresat ei, în ce privește exploatarea moșiiilor ce-au arendat, constituindu-le în societăți cooperative de producțiune, prin ale căror statute se prevede o cultură rațională și se regulează lămurit datoriiile și drepturile fiecărui membru. Obștiile, cari au ascultat de sfatul Casei centrale, au dat roade multumitoare. Au fost însă și altele, — din fericire puține la număr, — ai căror mandatar, folosindu-se de lacunele legii, s'au transformat în advărați arendași, compromițând și interesele membrilor acelei obștii și prestigiul obștiilor în genere.

O dispoziție de lege, care ar statornici ca obligație generală pentru toate obștiile de arendări ca să se constituie în societăți cooperative de exploatare, ar face ca neajunsurile arătate mai sus

să dispară cu desăvârșire, iar obștiile astfel complet organizate și-ar îndeplini menirea.

În numărul viitor vom rezuma partea din prefața anuarului, privitoare la syndicatele de vânzare în comun a produselor și la marele principiu al federării băncilor.

Dr. Hurmuzescu prin dese și neîntrerupte cercetări a ajuns la concluzia că radium se găsește și în petrol. Această constatare l-a făcut să vorbească la congresul internațional despre puterea de *radio-activitate* a petrolului.

Comunicarea dlui Hurmuzescu a provocat lungi și interesante discuții în sânul membrilor congresului și profesorul Engler dela Berlin a fost în totul de părerea savantului profesor dela Iași.

Prin cercetările dlui Hurmuzescu se vor aduce noi fapte în teoria originii petrolului, savanții împărțindu-se și azi în două tabere: unii cari văd în petrol origină organică, alții cari văd origină chimică.

Ne bucurăm totdeauna când vedem că știința străină verifică și admite vederile savanților noștri.

Incepe lumea să-i cunoască.

Opinia europeană începe a cunoaște tot mai bine pe hegemonii noștri, pe lupii îmbrăcați în piei de oaie și pe turcii, cari mai întâiu ne bat și apoi tot ei ne judecă.

A început lumea să nu le mai dea crezare. Până acum le-a succes să-și ascundă mișeliile cu minciuni și perfidii publicate în ziarele mari europene. Astăzi însă nu mai pot face lucrul acesta. Pentru că îi dau de gol faptele, despre cari lumea a trebuit să ia cunoștință: legea școlară a lui Apponyi, legea servitorilor de câmp a lui Darányi, legea trenurilor a lui Kossuth și pe urmă toate bașibuzuciile date la iveală în timpul din urmă.

După ce le-a dat o lecție meritată ziarul englez *Morningpost*, lucru, de care am luat ieri act, azi ne vine știrea despre o altă palmă la adresa maghiarilor, administrată de marele scriitor și sociolog norvegian *Björnsterne Björson*, care invitat fiind la congresul de pace din München, și-a scuzat absența prin următoarea scrisoare:

E o mare cinste pentru mine, că sunt invitat într'o societate atât de distinsă și valoarea acestei cinsti o potentează împrejurarea, că invitarea s'a făcut din partea societății dv. Totuș trebuie să stau departe, nu cumva să comit vr'un atac, și încă un atât de vehement atac, de care aș fi capabil împotriva acelor membri ai congresului internațional de pace, cari în conferențe propovediesc pacea, iar acasă schinjuesc popoare oprimate, ori permit aceste schinjuiiri fără a spune un cuvânt. Dacă nu se pornește lupta cu toată forța împotriva mijloacelor de războiu, atunci e lucru zadarnic a se declara războiu războiului și dacă cine nu voiește să înleapă la el însuș, ci mai bine caută martiri, atunci e superflu să-l joace pe apostolul de pace la întrunirile internaționale. Dacă de-o pildă contele *Adalbert Apponyi*, actualul ministru de culte al Ungariei ar sosi la congresul de pace, din scena schinjuiirilor grețoase ale slovacilor (și românilor, adaugem noi), ca reprezentant al poporului său, atunci eu n'aș avea liniște, până n'ar fi depărtat din sală.

Scrisoarea, în continuare, are pasaje și mai aspre, isvorite din revolta bărbatului idealist, altruist, uman.

Presă maghiară, bine înțeles, caută să micșoreze efectul detestabil pentru ei al a-

Cine suferă?

De stomac, de constipație, de lipsă de poftă de mâncare?

Acela să facă experiență cu apa amară naturală **HORGONY** recomandată de mai multe sute de medici. Înainte de dejun dacă se ia o jumătate de pahar din apa amară **HORGONY** după una până în două ore își face efectul dorit, și revine pofta de mâncare și starea bună generală. — Apa naturală **HORGONY** nu are gust rău și nu provoacă nici un gust neplăcut. Se poate căpăta în toate prăvăliile cu ape minerale, în băcăniile și farmacii. La târguială să se ceară lămurit apa amară naturală **HORGONY**.

Proprietar: **Loser János**, Budapest.

ridicarea neamului Tău! etc. Al Tău ca frate — Dr. I. Casianu.

Sântana. Magnifice dle! »Voiu merge pe unde am venit: pe poarta mare din față și cu fruntea ridicată, *mândru de cununa de spini, ce mi-ai pus...* Acest răspuns l-ai dat, Magnifice, căpitanului orășanesc a »Romei calvine« în 1891, când pentru drepturile poporului român și indeosebi a limbei noastre dulci condamnat fiind la 1 an, voia să Vă furișeze dintre barbarii Debreținului pe o poartă laterală!

Astăzi fiți *mândru de coroana de aur pregătită de poporul român al cercului Beiuș*, cu care Luni se va încoronă spre bucuria, fala a tot neamului românesc și a lumii întregi civilizate. (Subscrierea indescifrabilă).

Roma, Castel Gandolfo. — Cuprinși de cele mai îmbucurătoare și mai sărbătorești simțeminte, ce un fapt de atâta însemnătate pentru noi toți, ca alegerea de deputat dietal al Clar. Voastre în cercul Beiușului — le poate deștepta în inima românului drept simțitor; mândrii de-o așa strălucită și mult promițătoare învingere: ne-am grăbit și noi — târziu urmași ai Cl. Voastre de aci din »Cetatea eternă«; propagandiștii români, cari profesăm, ca și Cl. Voastră, aceleași principii și idei, aceeași deviză, suntem conduși de aceleași doruri și speranțe: binele și mântuirea poporului, — ca să aducem Cl. Voastre respectuoasele noastre omajuri, caldele noastre gratulări — și urări de bine iubitelui nostru popor, care știu atât de bine să-și aleagă de apărător al drepturilor sale pe cel mai adevărat prieten și pe cel mai iubitor fiu al său! Noi nu ne indoim de loc de dreapta simțire a poporului de astădată, punându-și el în Clar. Voastră speranțele! O, darea-ar deci ceriul, ca să se împlinească odată și dorurile noastre, ca întorcându-se odată spre mai bine cursul acesta al vremii, și peste națiunea noastră să răsară un soare mai blând și prietenos, ca să o putem vedea odată mai fericită. Reînoid gratulările noastre multiplicat cu cele mai respectuoase expresiuni de stimă, am rămas al Clarității Voastre — credincioși urmași: studenții români din Propaganda. —

Populația în Ungaria.

Oficiul statisticii centrale a cedat acuma rezultatul populațiunei Monarhiei Ungare de pe anii 1903—1905. Este interesantă parte a acestei statistici care arată în generalitate câți copii se nasc dintr'o căsătorie.

În acești trei ani s'au născut peste tot 409 copii dintr'o căsătorie, separat pentru patria mamă 416, iar pentru Croația, Slavonia 367. Cele mai productive căsătorii se arată la malul stâng al Tisei, apoi la malul stâng al Dunărei, cei mai puțini copii cad pe căsătoriile din ținutul dintre Murăș-Tisa și peste Királyhágó. Privind rezultatele altor ani este bătătoare la ochi împușinarea sporului an de an, observată aproape în toate ținuturile. Cel mai mic spor se poate observa în comitatele de pe Alföld, dintre Dunăre și de pe malul stâng al Tisei. Căutând sporul în anumiți ani ai vieții, rezultă că căsătoriile mai scurte de cinci ani sunt mai productive la malul drept și stâng al Dunării, căsătoriile până la nouă ani la malul drept al Dunărei și cel stâng al Tisei, căsătoriile la 10—19 ani la malul stâng al Tisei, iar sporul căsătoriilor de peste douăzeci de ani este neîntrecut în ținutul dintre Dunăre și Tisa. În orașe e mai mic sporul ca și în comitate. Acolo cad 379, aici 412 copii pe o căsătorie. Se poate constata ș'aceia că în acești trei ani numărul nașterilor a scăzut mai mult în orașe ca și în provincie. În urma datelor de pân'acum cele mai productive căsătorii sunt în Kecskemét, Baja și Seghedin, iar cele mai puțin productive în Neoplanta, dintre comitate este cel mai mare spor în Cranad, Moșon, Sabolci, Ciongrad și cel mai mic: Belovár-Körös, Pozsega, Baranya, Caraș-Severin. Privind numărul copiilor, *mai puțin de trei copii* se nasc în procentele căsătoriilor 3032 în Ungaria, iar în Croația, Slavonia 4121. În Ungaria se nasc mai mulți de 10 copii înc'odată din atâtea căsătorii, ca în Croația, Slavonia. Cei mai puțini copii cad pe o căsătorie în Ardeal, cei mai mulți pe malul stâng al Tisei. În orașe este mult mai mare numărul căsătoriilor fără copii, sau numai cu câte un copil (4584 procente) ca și în comitate (3816), în schimb în orașe e mai

mare numărul căsătoriilor cu mai mult de 10 copii. Fără copii este 159 numărul căsătoriilor în patria mamă, iar în țările apărținătoare 160. Mai mic este numărul căsătoriilor fără copii în cele două ținuturi dela nord: la malul stâng al Dunării și cel drept al Tisei, iar cele mai multe căsătorii fără copii sunt în Ardeal și îi urmează ținutul dintre Dunăre și Tisa, chiar în Budapesta aproape tot a patra căsătorie e fără copii. Ca grupare după naționalitate și confesiune cel dintâi loc îl ocupă nemții și rutenii, cel din urmă românii. Cei mai spornici sunt ovreii și cei mai puțin gr.orientalii. Sporul nemților și al ovreilor se explică prin faptul că împrejurările mortale la aceștia sunt mai favorabile, astfel căsătoriile sunt mai îndelungate. Mai e însă probabil, că nainte cu câte-va zeci de ani, de pe când sunt aceste date s'au schimbat aceste împrejurări, și acum cu sistemul a unul sau doi copii la nemți s'a micșorat și numărul sporului. *Sporul ungarimei întrece generalitatea țării.* Pe baza grupărilor principale după ocupațiune, cei mai productivi sunt cei cu ocupațiuni din moși-strămoși, și între aceștia căsătoriile servitorilor cu lucrarea pământurilor, iar mai puțin productive al celor aparținători puterilor apărătoare.

Din străinătate.

Desvălirea statuei țarului în Sofia. Joi a fost desvălită în Sofia pe lângă mari solemnități statuia țarului eliberator Alexandru al II-lea. La serbări a luat parte și trimisul Rusiei marele duce Vladimir Alexandrovici cu soția, apoi principele Ferdinand cu întreaga familie princiară, corpul diplomatic, o deputațiune militară rusească, notabilitățile din Sofia și mai multe deputațiuni și corporațiuni din loc și din țară. Au rostit vorbiri amicale atât principele Ferdinand cât și marele duce Vladimir, acest din urmă a lăcrămat în decursul vorbirii. A fost remarcată absența dela serbări a reprezentantului diplomatic turc.

Procesul revoluționarilor ruși. Pe la mijlocul lunei acesteia se va începe tribunalul militar din Petersburg pertractarea finală a procesului, ridicat împotriva alor 51 revoluționari, acuzați, că au voit să îndemne la răsvrătire garda din Petersburg, în adunări populare și prin propagandă. Intre acuzați sunt și mai mulți soldați, apoi un student și 16 femei.

Dela Casablanca socesc știri despre un mare atac al francezilor, care a avut loc Mercuri, pricinuind mari pagube între marocani.

NOUTĂȚI.

ARA D, 13 Septemvrie n. 1907.

— **Vizitațiune canonică.** P. S. Sa Episcopul Aradului I. I. Papp va face vizitațiune canonică dupăcum urmează: Sâmbăta viitoare la Mândruloc și Cicir, Duminecă la Sâmbăteni.

Aflăm că se fac mari pregătiri pentru o primire strălucită înaltului prelat, care va fi însoțit de mai multe persoane bisericesti.

— **Încă un deciz.** Aseară, pe când punem ziarul sub presă, i-s'a imanuat redactorului nostru responsabil un alt deciz al senatului de acuză din Oradea-mare, priu care e încunoștiințat că și apelata, dată în-contra celui mai nou proces, pentru care dl Iova a fost citat la judele de instrucție în săptămâna trecută la Oradea-mare — a fost respinsă.

Toate se resping. Ne și mirăm: la ce

atâta spargere de cap cu concipiarea și perdere de timp cu lucrarea — decizurilor; odată pus sub acuză redactorul haid! cu el și la temniță, fără multă bătaie de cap. Și așa nu va scăpa de ea. Ori poate vreau să ne șicaneze? Ba, nu-l lasă legea pe dl procuror să-și vadă împlinită așa curând — pofta.

— **In contra sufragiului universal.** Acum când se apropie ziua dărei de seamă a guvernului, când adecă i-se va cere fără șovăire votul obștesc — »presa națională« se grăbește să pregătiască terenul *împotriva* acestei instituțiuni democratice și constituționale, pe care a promis-o guvernul, atât Coroanei, cât și țării. În corul șovinist »P. H.« se dovedește mai reacționar. Se întreabă, că dacă se va face votarea după comune, de unde să se ia atâția jandarmi, cari să supravegheze ordinea publică în fiecare comună? Da, da, înțelegem: de unde să se recruteze atâți jandarmi, cari să le asigure izbânda, făcându-se cei mai înverșunați agenți și corteși ai stăpânirei. La votarea secretă însă va fi *fără jandarmi* cu mult mai mare ordinea, decât la alegerile actuale, supravegheate de jandarmi. Se teme mai departe drăguța gazetă de terorism. Crede, că toată lumea a învățat dela ei, să terorizeze. Vede deja cum vor ucide valahii pe maghiarii, cari nici nu vor cuteza să voteze, »pentru că nu vor avea curaj să pună în-cepăturile unei lupte pe moarte și pe vieță«. *Népszava* luând notă despre erupțiunile acestea ale lui »P. H.« scrie:

Alegerea dela Beiuș n'a trecut așa de mult, încât să nu ne aducem aminte, cum au fost trațați alegătorii români. Nu e permis a arunca în spatele românilor uneltirile *flăcăilor țărănieni*, nici atunci, când »P. H.« minte la comandă.

— **Aniversarea luării Griviței** (30 Aug. v.). Din București ne vine știrea că în toate capitalele de județ s'a serbat cu mare solemnitate anivesarea luării Griviței, una dintre cele mai strălucite fapte de arme ale regelui Carol și a vitejei sale oștiri. Pretutindeni s'au ținut în biserici și catedrale Te-Deum-uri, în prezența autorităților civile și militare, iar după aceea trupele au fost trecute în revistă (defilare).

Dl P. S. Aurelian, președinte al Senatului a trimis cu acest prilej o telegramă omagială M. Sale Regelui Carol care actualmente se află în vilegiatură la Fribourg.

— **Meseriașii români din Arad** se vor întruni mâne, Duminecă, la 8 ore seara în restaurantul dlui Pașca. Intrunirea aceasta, precum suntem informați, va fi cercetată de foarte multă lume, atât meseriași, cât și membri din clasa inteligentă. De astădată se vor lua decisiuni meritorice referitoare la viitoarea acțiune și activitate culturală și socială a meseriașilor români din loc.

— **Ceartă în coaliție.** Organul lui Kossuth a atacat aspru pe episcopul Zichy dela Pécs, numindu-l drabant, din cauză că a fost numit sub guvernul Fejérváry. Luând în apărare pe episcop, »Alkotmány« scrie că dacă »ovreii galițieni dela numita foaie vor cu orice preț să descopere drabanți, apoi la tot cazul găsește mai mulți printre secretarii de stat ai kossuthiștilor, decât în altă parte...« O aluzie la Szterényi, jidan roșu din Galiția și el.

— **Condolențe.** Iată adresele de condolențe ce a mai primit d-na Aurelia Vulcan: Arad. Primiți și din parte-mi condolențele mele sincere. — Episcopul Ioan.

Durerea unui neam întreg însoțește la moment pe iubitul nostru președinte. Asta să te consoleze. — V. Goldiș.

Antonie Karátsonyi

ARAD, Strada Hunyadi (colt).

Telefon 441.

Telefon 441.

La „Cănele negru“.

Recomandă băcănă sa bine asortată

cu tot felul de mărfuri și anume:

● droguerie, specerie și coloniale. ●

Prețurile cele mai moderate.

Sprijiți pe comerciantul român!

Birt de vânzare în Arad
la colțul străzilor Kossuth și Magyar este un birt cu clientelă puternică, aranjat complet, cu o grădină plantată cu pomi și popici imediat de vânzare. Amănunte se iau dela administrația noastră.

Prima Societate de Credit Funciar Român din București.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința generală, că în ziua de 21 Septembrie a. c. 1907, urmează a se ține licitație la sediul acestui Societăți str. Colței nr. 27, București, pentru arendarea moșie Căiuți (partea agricolă) din comuna Căiuți, județul Bacău, în întindere aproximativă ca de 1200 hectare, arătură, fânețe, pășune și vii, exclusiv fâneța din pădure.

Termenul arendării este de 5 ani cu începere dela 23 Aprilie 1908.

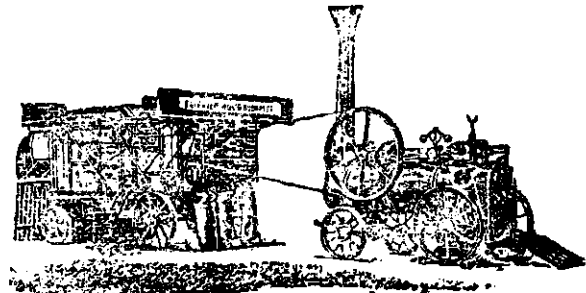
Garanția cerută la licitație este de 2000 lei în scrisuri funciare rurale.

Condițiunile speciale pentru arendarea acestei moșii se pot vedea la sediul Societății în ori ce zi de lucru între orele 11 a. m. până la 6 p. m. Ele fac parte integrantă din contract.

Ofertele trebuiesc făcute pe formulare date de Societate, la care se găsește alăturate condițiunile speciale de arendare.

Arendarea rămâne definitivă numai după aprobarea Consiliului de administrație.

Direcțiunea.

Provisiuni de mașini cu vapor LOCOMOBILE

făcător de jirezi de paie

în formă întrebuintată și cu dregere

se pot căpăta pe lângă condiții de plătere foarte favorabilă la firma

SEIFRIED HUGÓ

BUDAPEST, V., str. Katona József 17.

Import de cea mai fină cafea.

Căfele prăjite

prăjite zilnic și proaspăt în prăjitorul meu propriu cu vapor, din soiurile cele mai alese:

Cafea Cuba mărgea, ce mai fină, 1/2 Kgr.	fl. 1.20
Amestec de Granada Nouă, 1/2 Kgr.	„ 1.—
„ regal (Király Keверék) 1/2 Kgr.	„ —80
„ Domingo 1/2 Kgr.	„ —70

Căfele brute.

Cafea Mărgea și Cuba, foarte fină, 1/2 Kgr.	fl. 1.—
„ Java de aur 1/2 Kgr.	„ —90
„ Mocca, 1/2 Kgr.	„ —90
„ Liberia, 1/2 Kgr.	„ —80
„ Mărgea și Cuba, 1/2 Kgr.	„ —80
„ Quatemala, 1/2 Kgr.	„ —90
„ Santos, Mărgea și Cuba 1/2 Kgr.	„ —60

T e a.

Fărmituri, 1/2 Kgr.	„ 1.50
Kongo, 1/2 Kgr.	„ 1.50
Amest. reg. (Király kev.), 1/2 Kgr.	„ 3.—
Mandarin (veritabilă), 1/2 Kgr.	„ 4.—

Vânzare în mare și mic.

- - In provincia franco. - -

Cu deosebită stimă:

Wizner Benó,

negustorie de import de cafea și alte
din Fiume

Szeged, Kárász-utca 16.

== Zilnic cafea proaspătă prăjită. ==

La administrația „Tribunei“ să află de vânzare următoarele cărți:

Almanachul „Petru Maior“	Cor. 4.—
„La Roma“ de I. Russu-Șirianu	„ 2.—
„Stropi de roaună“	„ 1.—
„Aur“ Const. Hodoș	„ 1.50
„Amicul Poporului“ Tita Vuiculescu	„ 1.—
Popescu „Petru Cazacul“	„ 1.60

La fiecare carte să se adauge 10 fl. porto.

GUMMI!

Fabricațiune de specialitate adevărată franceză și americană în ambalajiu original.

Recomandată de medici!
Siguritate necondiționată!

Prețul în valoare de coroană duzina cu 2, 4, 6, 8, 10, 12.

Noutate de origine americană până acum neîntrecută!

„Silk Finish
Nevertear“

Tinde siguranță completă în urma întinderii și bineții extraordinare. —
Prețul 10—12 cor.

Douts-americans duzina cu 6, 8, 10 cor. Preservativ feminine „Pecssarium oclusivum“, după profesorul Mensinga la ordin medical. Prețul dela 3—5 cor.

Adevărate spongiile franceze de siguranță preservativă.
Prețul: duzina 6—12 cor.

Nou! Anto vaginal spray: cel mai sigur și mai cunoscut preservativ feminin ca specialitate. Nu te mli de declarațiuni recunoscătoare! Prețul 15 cor.

Feritivă! Nu vă lăsați a fi influențați prin marfă mai ieftină, pentru că scopului corespund în adevăr numai preservativele originale americane!!!

Brăul „Diana“ legătoare pentru period. Legătore pentru pânțele buric, sau contra durerilor de stomac. (Servitiu feminin.)

Giorapi de gumi, contra lărgiri vinelor, precum și la picioarele copiilor. Tot felul de recuzite igienice trebuincioase la îngrijirea și comoditatea bolnavilor. Pe lângă prețuri originale de fabrică

Cel mai nou catalog se trimite gratis în plic închis și în mod secret.

Se capătă la fabrica de legătoare medicale din

Keleti J. Budapest, IV, Koronaherczeg-u. 17—18

Cei ce se provoacă la anunțul acesta capătă 20% rabat.

Cancelaria arhitectului

I. NIGA

se află

în strada Luther Márton Nr. 2.

(casa deput. dr. I. Suci) etag. II.

Central University Libr

Szatmáry Mihály

MEȘTER DE CAZANE

Szeged, strada Pille nr. 25.

Intreprindere atât în loc cât și în provincie tot felul de reparări de cazane, mașini și locomobile la moare de aburi și fabrici de șpirt. Aceste le efectuește cu prețuri favorabile și pe lângă garanție

La chemare prin scris, vin în persoană ori și unde.

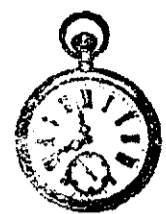
Banca Națională a României.

Cu începere de la 30 August (12 Septembrie) 1907, Banca a ridicat taxa scontului și dobânda împrumuturilor contra depozite de efecte la 6%.

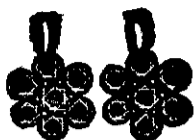
Direcțiunea.

IULIU ERŐS

SIBIU (NAGYSZEBEN).

Noutăți în toate soiurile de **oroloage, juvaere, articoli de aur și argint**, cadouri de nuntă și boțez, inele de fidanțare gata, cercei, lanțuri de oroloage, brățare, utensilii pentru biserici și masă, obiecte de lux de toate soiurile în aur și argint.

Fiecare obiect de aur sau argint e examinat oficial și proba oficială vizibilă exact, afară de aceea se garantează în scris, că obiectul e veritabil. Trimitere numai cu rambursă.

Prețourile ilustrate la cerere gratis și franco.

Mașini și biciclete pe rate mici lunare.

Depositor de mașini de cusut de fabrică în Timișoara.

LADÁNYI IZSÓ Temesvár

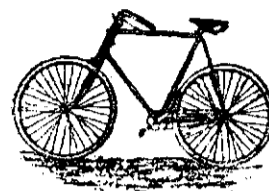
Belváros, Zápolya-u. edificiul seminarului rom. catolic,
Cont de casă de păstrare la posta reg. ung. și curs Clearing nr. 10.395.
Telefon 577. Adresa de telegramă: Ladányi Izsó

Depositor de mașini de cusut, de brodat, de biciclete, de biciclete cu motor și de părțile lor constitutive.

Mașini de cusut Singer, cu mocii rotunde, Central Borbiv (Zentral Bobin) Wheeler-Wilson cu salturi elastice, de familie și pentru măști.

Asortiment mare de mătăsă de brodat cu mașina.

Depositor din fabricatele fabricilor Rast și Gasser de mașini de cusut, și ale lui Sander și Graff de mașini de brodat. Stabiliment propriu de reparaturi pentru biciclete.

FONDAT ÎN 1860.

MÜNZI. ARAD

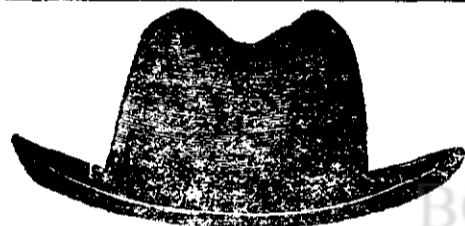
Nr. telef. de stat 213.

Prăvălie de pălării de prima calitate, albituri și lucruri de modă pentru domni.

PĂLĂRII DE TOAMNĂ RECOMANDABILE:

Pălării de catifea (velour) fazonul cel mai frumos și colorii frumoase.

Pălării de loden (resistente furtunei) exclusiv fabricații de prima calitate, în colorii mai frumoase.

Pălării tari englezești

calitatea cea mai bună!

Pălării italiene (Borsalino)

noi, fabricație celebră!

Privind vitrinele mele se poate convinge ori cine despre noutățile mele și prețurile ieftine.

Se pot procura la mine în prețuri de concurență:

Albituri — Ciorapi — Batiste.

Cravatele cele mai cu gust și mai alese noutate.

Mărfuri recunoscute de cea mai bună calitate.

Croitori de haine pentru domni și uniforme

Fábián és Blázsín, Arad

Deák Ferenc-utca „Vass-szálloda“ épület.

P. T.

Vă aduc la cunoștință, că am ieșit dela firma Schäffer Henrik, unde am fost croitor mai mulți ani și am intrat în tovărășie cu binecunoscutul croitor de haine de domni **Fábián Sándor**. Firma noastră

Fábián és Blázsín

e înserisă pe cale legală. — Atelierul nostru e montat din nou modern, avem în magazinul nostru tot felul de stoffe moderne englezești și franțuzești, precum și stoffe din patrie, cari sunt din anul acesta, nu învechite în magazin. **Amândoi suntem specialiști în croitorie** și așa nu ținem măstru de croitorie și facem și pe calea aceasta economie, folosind cel mai bun material și avem la dispoziție lucrători buni, prin urmare lucrăm mai ieftin ca alți croitori, de ceea ce vă veți convinge dacă veți face o comandă de probă.

Dacă suntem chemați în provincie, ne ducem fără să socotim cheltuielile de drum, în cazul când putem conta la binevoitoarea comandă.

Cu deosebită stimă:

Fábián és Blázsín

confectionatorii uniformelor funcționarilor motoarelor și ai trenurilor unite Arad-Csanádi.

Telefon nr. 373.

Telefon nr. 373.

INTREPRINDERE ROMANEASCĂ.

FRĂȚII BURZA

fost firma Hartmann Samu
ARAD, BOROS BÉNI-TÉR Nr. 1.

Avem onoare a aduce la cunoștință P. T. public, ca preluând prăvălia de fer și coloniale ce a susținut în Arad de mai multe decenii sub firma HARTMANN SAMU, o conducem ca firmă înprotocolată sub titlul

FRĂȚII BURZA

care ne-am stăruit pe baza cunoștințelor câștigate de nou a o aranja cu toate necesitățile timpului prezent, unde se află mare deposit de fer, instrumente, ferării, cuptoare, fântâni, pompe, vase de fer, mai de parte mare deposit de mașini economice, pluguri, graji, — mare asortiment de puști și recurse de vânătoare, cât și prav de pușcă etc.

În urma legăturilor noastre, suntem în plăcuta poziție de a satisface tuturor comenzilor ce aparțin acestei branșe, drept ce rugăm sprijinul prea onoratului public, semnând

cu toată stima:

Frății Burza.

LIPCSEI KÁROLY

LĂCĂTUȘ DE EDIFICII ȘI MOBILE

Pregătitor de griloaje de sîrmă, paturi și mobile de fier
Budapest, VII., str. Alsó Erdősor 1.

Pregătește tot felul de plăci de oțal nesurăietoare, vase de vapor, apoi mobile de fier, dricale de sîrmă, grilaj opinos de oțal, sîrmă, ciururi, precum tot felul de lucruri ce cad în această branșă, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Prețurile dricurilor de sîrmă: { cu ramă de fier bucata 11 cor.
" " " lemn " 7 "

PRĂVĂLIE DE FLORI

a lui **SCHVEFFER EDE**
ARAD, palatul Minorităților.

TELEFON 337.

TELEFON 337.

Esecuție:

buchete și cununi după gust
pe lângă prețuri avantajoase.

Comande din provincie execut punctual.

== **Serviciu prompt.** ==

1902. La expoz. agr. din Pozsony: 1 med. de aur. — 1901 expoz. Timișoara, 1 diplomă.

PRESSE DE VIN

Cele mai nouă și sistematice presse de vin „Kossuth”, „Kincsem”, Hegyalja și „Acelor-ös” pentru viticultura maghiară.

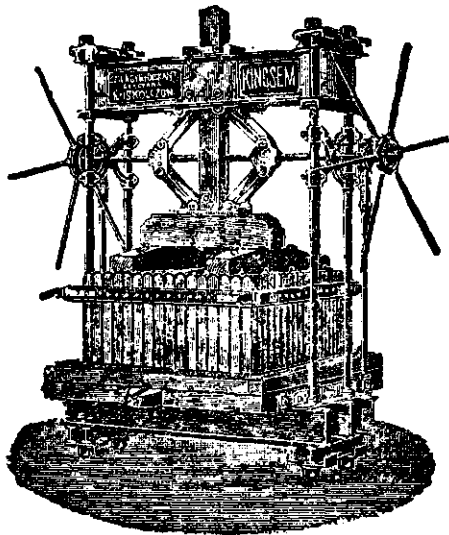
Cele mai nouă sistematice **== presse cu site duble ==** pentru pressare mare

Calitate superioară: mustul nu atinge niciodată părțile de fer! Manipulare simplă! Mari puteri dezvoltate! Tököly-ul se va putea lua într-o bucată și deodată afară! Un om e suficient la manipulare.

Zdrobitoare de „Villám”, cele mai nouă mașini centri-struguri și de boabe, fugale de boabe și zdrobit.

SZILÁGYI ÉS DISKANT
fabrică de mașini, Miskolcz.

CATALOG
DE PREȚURI
GRATIS!

1906, expoziția din Oradea-mare 1 premiu cu diplomă.

1902 expoziție de vinuri: Eger I. premiu, med. de aur și diplomă.
— — Prețuri ieftine! — —

Pressele noastre de vin se pot vedea în hala de vin a expoziției din Pöcs.

O păpușă pentru probă
numai 5 cor. 50 fileri.

Pregătit cu pânză 9 coroane.

Se află la pregătitorul de păpuși de probă

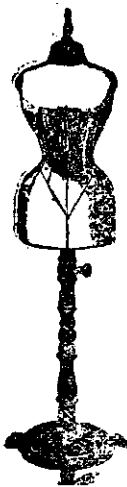
VAJDA SAMU

BUDAPEST, Károly-körut 11. sz.

Mare institut de reparat de păpuși de jucărie.

Preț-curent gratis! Reparare de păpuși!

== Vânzare en gros și en detail. ==

Prețuri moderate!

HOTELUL CEL MAI SPLENDID ARANJAT, RESTAURANT ȘI CAFENEA. — În centrul orașului.

Központi Szálloda — Hotel Central

Telefon 391.

ARAD

Telefon 391.

LOCUL DE STAT A TRANVAIULUI.

Luminare electrică, telefon, băi, cafenea, grădina, mâncări franceze și ungurești.

Comande pentru prânzuri sau cercuri familiare, sau pentru nunți se fac în modul cel mai prompt; afară de aceia saleturi acomodate pentru diferite societăți sunt la dispoziție în toată vremea SALĂ DE BAL.

Cele mai escelente vinuri de podgorie, Rajna și Bordeaux. — Tot felul de sampanie din țară și străinătate.

Sprijinul on. public îl cere cu toată stima

Ronai János, hotelier.

Serviciu escelent!

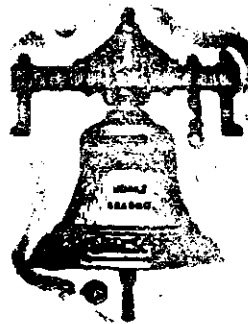
Frideric Hönig

Turnătorie, fabrică de clopote și metal,
arangeată pe motor de vapor.

Arad, strada Rákoczi Nr. 11-23.

S'a fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare
medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de platire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, care au avantajul ca față cu orice alte clopote, la turnarea unui și acceluiază clopot tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20—30% al greutatea metalului.

Recomandă tot-odată clopote de fer ce se pot învîrți și postamentele de fer, prin a căror întrebuițare clopotele se pot scuti de crepat și chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără-ca să se clătine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o supra-solvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimite gratis.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

**TURNĂTORIA
DE CLOPOTE**

Fabrica de
scaune de fer
pentru clo-
pote - - alui

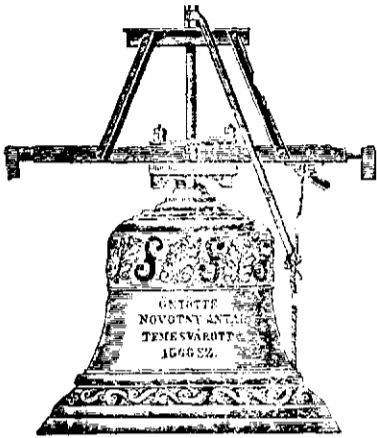
ANTONIU NOVOTNY

TIMIȘOARA-FABRIC

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la
turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clo-
pote întregi, armonioase, pe ga-
ranție de mai mulți ani provă-
zute cu ajustări de fer bătut,
construite spre a le întoarce cu
ușurință în orice parte îndată ce
clopoțele sunt bătute de o lăture
fiind astfel mântuite de crepare.
Cu deosebire sunt recomandate

CLOPOTELE GĂURITE

de dînsul inventate, și premiate
în mai multe rinduri, cari sunt
provăzute în partea superioară —
ca violina — cu găuri ca figura S
și au un ton mai intensiv, mai adînc, mai limpede, mai plăcut
și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu,
astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton
cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă apoi pentru facerea scaunelor de fer bătut, de sine stă-
tător — pentru preajustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut
ea și spre turnarea de toace de metal. — Preț-curanturi ilustrate gratis.

BRÜDER SCHIEL

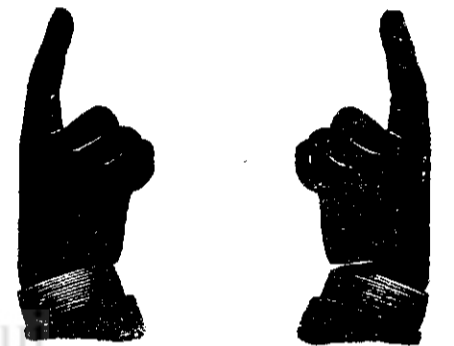
Fabrică de mori și
mașini
BRAȘOV.

Construirea de mori automa-
tice, artistice, simple și semi-
înalte după sistemul dorit.

**FRANCIS-
TURBINEN.**

Izvorul cel mai ieftin de
a se procura mașină de
măcinat.

Cea mai mare fabrică în
banșa aceasta din tot Ar-
dealul.

HAINE pentru copii Blouse
ȘORTURI!
en gros Export en detail.

FRANK & BERG, Versecz.

„La Fortuna“ Andrassy-ut (Casa proprie). „La Fortuna“.

Cea mai mare casă
de comerț de
șorturi în Ungaria
de sud!

Cea mai ieftină ca-
să de comerț!

Oferă pe lângă maga-
zile colosale un mare as-
ortiment pentru ales de
articole solide și bine lu-
crate ca :

Șorturi, Albituri de
Dame, Jupou de
Cloth, Lüster și
Flanel.

Pe lângă pre-
țurile de fabri-
că uimitor și recu-
noscut de mode-
rate.

Șorturi de
băieți din pânză și
Cöper.

Șorturi de
copii mai mici din
tot soiul de stofă cum :
Cöper, Creton, Cloth,
Lüster, Batist și Zephir.

Șorturi de
fetițe, facon „Re-
form Fortuna“, For-
ma aparată cu marcă.
In prelucrare elegantă și
eminent cusute.

Șorturi de
dame în 130 de fa-
cune dela 44 bani până
la 1'30 Cor.

Șorturi de
casă în două părți
late și frumoasă cusute
cu fir à 68-80 ban.

Șorturi
„Cloth“ cu Volant
și fir à 60 bani.

Șorturi de
damă „Cloth“
în prelucrare cea mai
elegantă cu peste 100 de
Facone cu asortiment
foarte mare și mereu va-
riat à 60 bani până în
2'80 cor.

Șorturi de Batist } albe, foarte drăguțe cu broderii, colțuri și cro-
Șorturi de Thee } șetării, à 50 bani până la 1.20 cor.

Șorturi de Helveția de Batist, albe, toate pline de croșetării, o
prelucrare admirabilă, foarte du-
rabile, à 1'20-2'80.

Șorturi de dame »Reform« ! în prelucrare elegantă, foarte bună din
„Cöper“ foarte bun și cu culoare veri-
tabilă. 1'80-2'80 cor

Jupou de Cloth în asortiment mare și mereu va-
riat cu ajour și volante croșetate
dela 2'80 cor. în sus.

Jachetele noastre de desupt Chloth și Șortele se bucură de o mare, durabilă
popularitate în public din care cauză am fost nevoiți a mări încă odată
aceasta divizie de mărfuri.

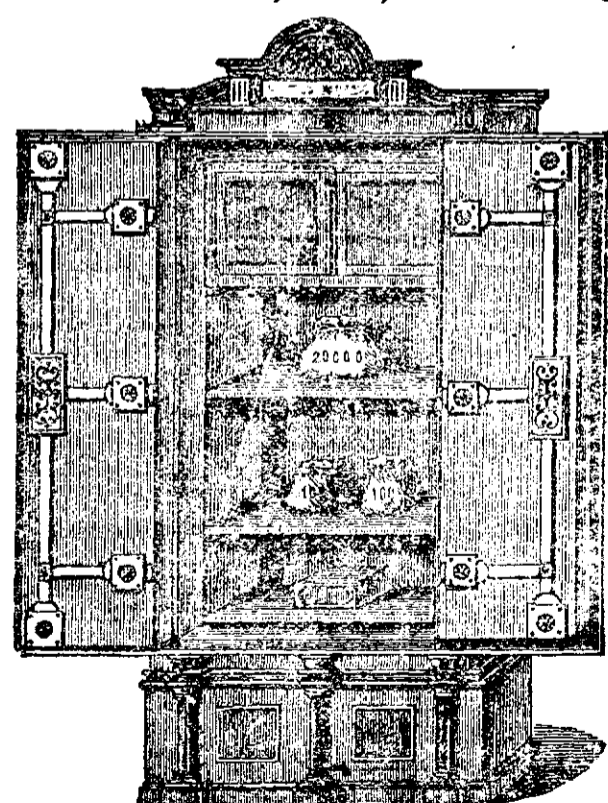
Revanzătorii primesc la dorință mostre.

Dacă nu se potrivește ceva, se poate trimite înapoi.

Principiul nostru este: Numai marfă nouă, solidă, facon emi-
nent, material bun preț fix cu »Fortuna«.

AVIZ! Subsemnatul, cumpărând prima
fabrică transilvană de
casse de fier și oțel

priv. ces. și reg. a dlui
G. Öszy, imi iau
voe a aduce la cuno-
ștința prea on. public,
că în fabrica mea se
execută tot felul de
CASSE și după
toate
mărimile din cel mai
bun material posibil.
Cassele de fier și oțel
panțerate se execută
după cele mai nouă
sisteme engleze și ame-
ricane sigure contra
focului și spargerei
pentru care dau de-
plină garanție.

Atrag atenția onor.
public interesat a nu
confunda fabrica-
tele mele cu alte
fabricate, făcute din
material slab și
prin urmare fără
valoare.

Rugând pe prea on.
public pentru binevoitorul sprijin, semnez
cu distincă stimă:

E. Purece
fabricant de casse
SIBIU (Nagyszeben), Rosenangergasse nr. 9.

Cataloge de prețuri la cerere gratis și franco.

Cărți pentru școală

foarte eftine

(pentru școlile populare și medii)

aprobate și prin păreri distinse recomandate
recomandă

Librăria H. ZEIDNER Brassó.

Exemplare pentru învățători gratis și franco!

Prețurile „estrasului din catalogul“, care s'a trimis astă primavară (împreună cu catalogul pentru piesele de muzică „Cântarea înaltă sufletul“) s'au redus foarte mult, ce se poate afla în fiecare librărie sau la fiecare comerciant care ține cărți de școală.

Cărțile pentru școală să pot căpăta în acele locuri de vânzare cu prețuri foarte aprobabile (potrivite).

Arătarea de preț cu deamănuntul se va face cunoscut în „Gazeta Transsylvaniei“, copii din aceea se vor trimite fiecăruia pe comandă gratis și franco.

Domnule Învățător!

Prin introducerea cărților de școală din editura lui H. ZEIDNER, Brassó păstrați părinților din comuna DVoastră în fiecare an multe coroane!

Vă rugăm să binevoiți a încerca!

Fondat în 1868.

TEUTSCH GYULA

Prima fabrica din Brașov

de mașini, pompe de stins focul și tot felul de articole de alamă, institut pentru nichelare, magazin de biciclete, mașini de cusut și mașini agricole

Brașov, str. Bolonya-vasut Nr. 9.

- - PROSPECTE - -

despre pompe de apă trimitte gratis și franco.

Telefon-Nr. 122.

Ransburg M.

și Fiul

nețuțatori de struguri
și cultivători de vin,

Arad, str. Zrinyi nr. 4a.

Iși recomandă

vinurile cele mai bune

Vin alb

de Măderat și Mocrea.

Vin roșu de Miniș

și alte

Vinuri de dessert,

în butoaie și sticle.

In sezonul fructelor, asemenea ca doftorie pentru anemici recomandăm

vinul nostru vechi roșu
de Miniș

care având conținut de »csersav« sunt de un efect admirabil.

Cu espediare locală de casă recomandăm minunatele noastre

vinuri de masă

în sticle de câte 1 litră, fără sticlă 70 fil.

Telefon 323.

Catalog de prețuri tritem la dorință.

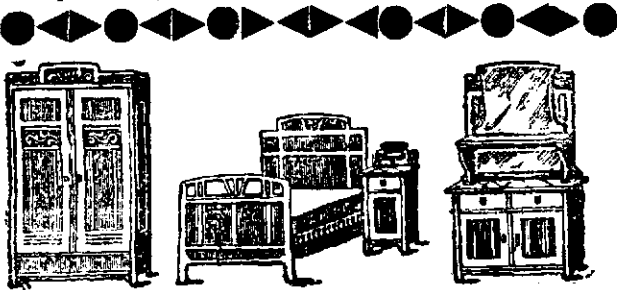
Vindecarea deplină a boalelor secrete!

Să nu pregete nime într-o chestiune atât de gîngasă să se prezente odată în persoană pentru că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctul locului, cauza, răspîndirea și starea boalei, ori cât adînc de ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestei examinări poți cu singuranță afla și calea pe care ai ajuns la vindecarea rîului, ceea ce fiecare o poate face acasă fără de a-și împede ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci să-și desorice boala cu deamăruntul și după ce va fi examinată va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret. În scrisoare pune marcă de răspuns După încheierea curei, an la esce scrisorile se ard rere espresă se retrimite.

Un astfel de leucitor și curățător e Institutul special al drului Palócz, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-ut 10) unde cu bunăvoință și conștiințioasă capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții sexuale unde l se curăță sângele bolnav, nervii se iutărăse, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinur.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice dr. Palócz vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metodel sîu propriu de vindecare și casurile cele mai neglijate boalele de beșică, de țeve, de testicule, de șira spinării, de nervi, urmările onaniei și ale stîlhisului lui, poala albă, boale de sânge, de piele și toate boalele ce se țin de organele secunde femeștii. Pentru femei e sale de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși dr. Palócz (de la 1 ore in. a până la amezul).

Adresa: Dr. Palócz medic de spital, specialist Budapesta VII, Kerepesi-ut 10. 272

Fabrică de mobile.

Cel mai ieftin isvor de a procura mobile e în TIMIȘIORA.

Mare magazin cu tot felul de mobile pentru mirese, dormitoare, saloane, cafenele, hoteluri etc., dela cele mai simple până la cele mai elegante.

Primesc tot felul de aranjamente pentru biourouri de cancelarii și bolte, pregătirea meselor de biliard după deseme date sau planuite și desemnate de mine; nu altcum și tot felul de lucruri și mobile pentru edificii cari aparțin branșei măsuritului.

Onoratul public poate fi sigur de lucruri solide și serviciu prompt.

Mobile se dau și pe lângă preț plătibil în rate lunare.

În așteptarea comenzilor, rămân cu deosebită stimă:

FORMAYER ALBERT
fabricant de mobile în

Temesvár Gyárváros, 3 király-u. 6.
Oravicza Fő-utca.

Inchiriere de hotel și ospătărie

Incunoștiințez onoratul public din loc și jur că am închiriat

hotelul și ospătăria

„PROKOPECZ“
de lângă gară,

pe care o conduc mai departe. Deoarece năzuința mea e ca onorații mei oaspeți să fie totdeauna mulțumiți, cer sprijinul și părătirea tuturor.

Horváth Sándor
hotelier și ospătar.

Au sosit obiecte de ocaziune!

Brunner Béla

prăvălie de modă și specialități.
Arad, în piața Szabadság nrul 20.
(Strada Forray, palatul contelui Nádasdy.)

Recomandă magazinul său bogat de marfă, unde se pot căpăta cele mai frumoase cadouri de ocaziune.

Pălărilile cele mai moderne, cămeși, gulere, mănuși, cravate, batiste, ciorapi etc.

Mare asortiment de coloniale Franceze și Engleze.

Mare fărș de ocaziune!

Prețuri ieftine! Serviciu prompt!

Comande din provincie se efectuează la moment.

Vânzare de VIN

în mare și mic,
producțiune proprie,

din podgoria Șiriei.

Vin nou alb, litra	—	cor. 52 fl.
Vin vechiu alb	—	64 "
Rizling alb	—	80 "
Schiller (roșu)	—	56 "
Vin roșu vechiu	1	"
Rachiu de drojdie, fabricat propriu, rafinat și rachiu de prune	1	" 60 "
Pelin sârbesc, veritabil	1	" 20 "

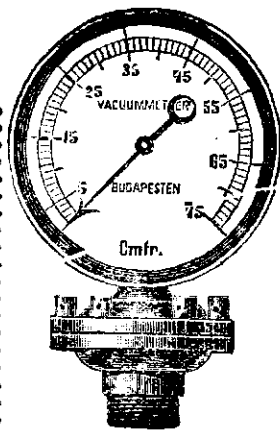
Se poate căpăta la

Quirini Sándor,

Arad, Aulich Lajos-utca 7/e.

Pártos Fiverek

mechanic de cumpene și măsurî atmosferice
BUDAPEST, VII., Barcsay-u. 6.

Gătește măsurî atmosferice în deosebite chipuri și construcții pentru apărarea de aburi de apă, măsurătoare pneumatice (pneumometre), hidro- și piometre. Măsurî elastice, invelatoare, termometre

Primesc reparaturi cu garanță de un an. Comandele din provincie le efectuează punctual și prompt. Ceasornicele de controlă le repară cu garanță de 3 ani. Prețuri curente gratis și franco.

Cel mai mare galonar de mobile și podoaabe femeștii din țară

Özv. Barcza Györgyné

prăvălie de tapeturi pentru mobile și căruțe

SZEGED.

Fabrică de fireturi de mobile, galoane,

crepuri, crețuri, fireturi de perdele și draperii, ciucuri, tivituri de covoare, nasturi de plapomă, rose, rețele de pat, galoane și ciucuri pentru care funebre.

Industria națională!

Să sprijinim industria națională!

Serviciu repede, prompt și ieftin!

In Arad, str. Boros Béni 6
s'a deschis

magazinul

produselor de zidărie ale întreprinzătorilor zidari din Arad.

În magazin se află totdeauna pe lângă prețurile moderate: var, țiment, țigle, hărțile de cătran și alte materii de zidit.

Cancelaria de planuri și întreprindere.

Skudier-ter nr. 5.

TEMESVÁR-JÓZSEFVÁROS

prăvălie de haine pentru domni, băieți și copii

T. N. N. Y. M. J. E. J. O. H.

franco

La comandă de 6 borcane le trimite porto

centile mari.

La cei ce s'angajază s'o vînda s'au dau pro-

costă 1 CORONĂ.

Un borcan cu esplanța cum trebuie folosită,

în decurs de opt zile, fără durere.

care departează băutura cu rădăcină cu tot

neîntrecut în timpul prezent,

Crema pentru bătauri

franco

Toți aceia

cari vor să aibă o

bicicletă

cu picioare trainice de mînat sau cu motor să se adreseze cu încredere la

Gartner Samu

mare fabricant de mașini de cusut și biciclete

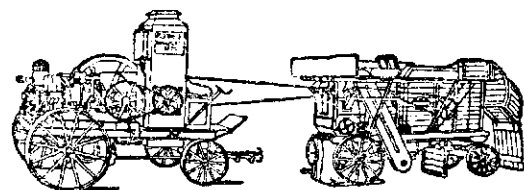
Arad, strada Weitzer János,
(Palatul Minorităților).

unde se află biciclete de toate felurile cu prețul cel mai moderat. Reparațiunile se fac punctual. — Mașini de cusut se află în magazin permanent. Condițiuni favorabile pentru plată în rate.

Numai adevăratele

motoare și locomobile, PLEWA'

au cea mai ieftină și mai sigură putere de muncă pentru scopuri economice și de moară. Durata ei e calculată cât viața unui om. Consumțiunea pe oră 2—3 fileri oleu necultivat, benzin san gaz.

Catalog și preliminar gratuit. — Condițiuni, solvire foarte avantajoase.

Adresa: Dénes B. motorspecialista
Budapest, V., Lipót-körut nr. 15.

Vă rog să fiți cu băgare de samă la adresă și s'o păstrați.

Un talp 9 cr.
O halbă bere de curte 14 cr.

Avis !**Avis !**

Cu deosebit respect aduc la cunoștința distinsului public, că

berăria orășenească de sub teatru

am luat-o în arândă

și acea voi ajusta conform tuturor recerințelor moderne. Din ziua aceasta voi avea cea mai excelentă bere de Kőbánya a primei societăți ungurești pe acții așa numită

BERE DE CURTE

apoi vinurile de sub podgorie de cea mai bună calitate. Cuina pe lângă prețurile cele mai ieftine totuși va corespunde cerințelor moderne.

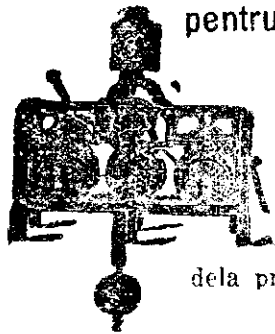
Cu deosebită stimă: **Kányá Géza.**

Un talp 9 cr.
O halbă bere de curte 14 cr.

Ceasornice de turn

pentru palate, case comunale, fabrici, locuințe private

regulează și aranjază mai favorabil,

MÜLLER JÁNOS

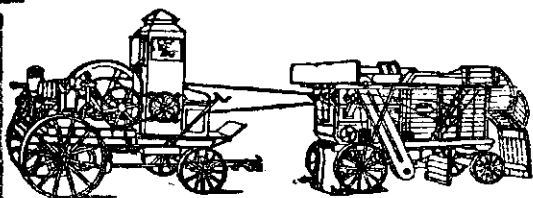
succesorul lui Mayer Károly

dela prima aranjare cu vapor a fabricii de oroloage

BUDAPESTA,

VII., Csömöri-ut 50. (casa proprie).

Cataloge și specificări de prețuri trimite gratis și franco.

SCHMIDT FRIGYES és TÁRSA.

Atelier de repararea mașinilor și de lăcătușerie, provăzut cu putere electrică. Nagyvárad, Hattyu-utca nr. 2.

Pregătim tot felul de lucrări, cari se țin de bransa noastră; astfel de exemplu: **Lumini electrice, porți de pompă, îngrădiri la bolte de morți și orice lucrări de relief și gustos mod.** Prețurile apoi și reparăm și provădim din nou: **tot felul de mașini de economie, instrumente de economie, instrumente de aranjamente de moară, Transmissiuni, mașini de vapor, etc.** Acestea din urmă, ca măiestri mașiniști, ce luăm pe răspunderea noastră.

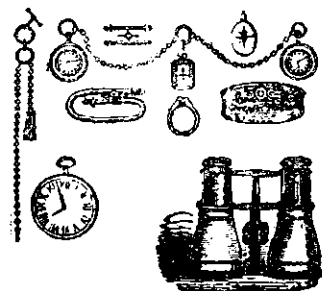
Mai ales punem mare pond pe îmbunătățirea mașinilor de tipografie și mutarea tipografiilor, fiindcă S. SCHMIDT FRIGYES, membrul firmei, a servit 4 ani de-a rândul în fabrica de mașini alui Wörner J. és Társa din Bpsta.

Sárga János

:: argint și pregătitor de obiecte artistice ::
Kolozsvár, Mátyás király-tér 13.

Telefon nr. 354.

Telefon nr. 354.

Abundant provăzut cu obiecte de aur, argint și petrii scumpe. Pregătește tot felul de lucrări artistice: în aur, argint și altfel de lucrări de artă magnetă. — Schimbări de aur și argint, conform cursului zilnic. — Cu preț curent servim gratuit și franco.

Slănină maghiară de prima calitate afumată, sărată, grosesă și albă ca zăpada. Se manipulează curat, igienic. Greutatea unei părți e dela 35 până la 70 Kilograme. E foarte bună pentru servitorime de țară, muncitori, secerători și la tot felul de lucrători. Prețurile sunt foarte moderate. — Afară de aceasta:

Cărbuni pentru treerat, oleiu și unsoare de mașină.

Cânepă de prima calitate și sacuri și pânze foarte bune.

Oleiu de trăsuri.

Gunoiu artificial pentru îngunoierea terenului de toamnă.

Materie de zidire.

Sare, sare de vite în presă și formă de praf.

Teate acestea sunt spre cumpărare la

Aradvármegyei Gazdasági Egyesület Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet — în Arad.

Și membrii cari nu iau parte din reuniune, vor fi serviți în modul cel mai bun pe lângă prețurile cele mai moderate.

Hopp Károly

cancelarie tehnică

A R A D, STR. SZÉCHENYI Nr. 5.

Planuri și ezecții: Pentru provedere cu apă și iluminare ^{proom} și pentru colonii de motoare etc.

REPREZENTANȚA

fabricelor de specialitate de prima calitate.

Numai articole bune

se pot căpăta la

HEGEDÜS GYULA

prăvălie de parfumuri, rechisite de barberie în Arad

ANDRÁSSY-TÉR 15.

Mare asortiment de rachete veritabile englezești pentru tenis și mingii, folbaluri, mingii de gomă, coșuri de călătorie, cosmeticuri franțuzești și englezești.

Zsellér Imre

Atelier artistic pentru specialitate de ferești de biserică, pictură pe sticlă, pentru părți de sticlă, plumbuitor de artă și de mozaic

Budapest, VI., Aréna-ut 124.

Pân' acum s'au făcut în atelierul meu fereștile bisericilor romano-catolice din **Bács-Almás**, a celei din **Nickine**, din **Grediște**, **Bácskula** și **Bodajk**, a celei greco-orientale din **Ujvidék**, la cari mă provoc, ca și la parohii, cari au lucru distins din parte-mi.

Fempel E.
Pancsova.

Espediază tot felul de mașini originale de prima calitate, d. e.:
garnituri de îmblătit, ciure, grape, tăietori de tullei, mașini de sfărâmat, teasc de struguri, ș. a., ș. a.

Mai departe își recomandă magazinul cu **biciclete** cea mai bună fabricație, și **mașini de cusut**, precum și tot felul de părți alcătuitoare de biciclete și mașini de cusut.

Singurul reprezentant al mașinei de spălat **JOHN**.

In atelierul meu aranjat cu putere motorică primesc pentru reparațiuni tot felul de mașini originale, precum și mașini de cusut cu prețurile cele mai moderate.

Mașini pentru stropirea viilor și arborilor

Construite de oameni specialiști distinși întrec atât în privința lucrării, precum și a durabilității orice fabricate de pân'acum. Nu face risipă în materie și e ușor de manuat de către oricine.

Un stropitor foaie tare făcut cu totul din aramă, supus prob., **trimitem de bucata cu preț de 45 coroane.**

La comanda de odată a 10 bucăți un scământat de 5%.

Pentru fiecare bucată 5 ani garanță, se pot comanda exclusiv la noi fabricanții.

Pregătim orice fel de cazane de orice sistem pentru fierberea rachiuului, cu aparat de recorie după plac, sau după sistemul inventat de noi, prin care câștigăm cu 20% mai mult rachiu și mai gustos decât pân'acum.

La comandă trimitem câțări pentru lictare sau de orice fel.

Lucrările de aramă le efectuăm iute și punctual.

La comanda ne rugăm dacă se poate a ni se trimite desemeauri și măsurii.

Szűjártó Testvérek, arámari
depou pentru fabricare și reparaturi de stropitoare în Kecskemét.

Câți suferitori sunt

cari mereu caută leac de vindecare contra boalei lor și abea poate să găsească adevăratul leac. Miile de epistoale de recunoștință adevărate, că contra durerii de

muschi, rupere

și la alte dureri porvenite din răceală

unicul medicament mântuitor și de dureri alinături este **Spiritul vin galic de sanatorium a lui Fábian**

Se poate comanda la **Fábian Lajos, Gyula** (cottul Békés)

in comanda de 30 fil., 1 cor. și de 2 cor.

Comanda prin postă peste 5 coroane, se trimite franco cu rambursă.

A LEGJOBB SÓSBORSZESZ MINDENÜTT KAPHATÓ

LEGJOBB HAZI SZER.

FÁBIÁN SZANATORIUM SÓSBORSZESZ

Megrendelhető: FÁBIÁN LAJOSNÁL GYULÁN

A NYOLCSEE FŐHERGYZEG SZANATORIUM EGYESÜLETÉNEK JÁVÁRA

Cea mai bună

Harmonica

— din lume —

să poată căpăta cu prețurile cele mai eftine în depositul de muzicealii ungurești a lui

REMÉNYI MIHÁLY

Budapest, Király-utca 58. Tr.

Mare magazin de violine, cimbalme, instrumente de suflat din lemn și aramă, harmonii și forte-piane.

Reparări și renovări se execută de maeștrii specialiști repede și cu preț moderet.

Inzestrarea orchestrelor muzicale cu instrumente pe lângă cele mai eftine prețuri de fabrică.

Dobe pentru sate și cornuri de suflat.

Pentru fiecare instrument muzical să se ceară catalog separat.

Export în mic și mare în toate părțile lumii.

Harfmann Jakab

fabrică de mașini de economie

UJVERBÁSZ.

Recomandă renumitele sale instrumente noi

de absorbarea pravului

de mașini de treierat.

Poftiți si cereți ofert de preți.

Concesiune ungurească.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public
că am deschis
în Arad, Nagyváradi-ut nr. 3.
un atelier de pantofărie

care corespunde epocii moderate.

Studiile mele făcute prin orașele multe din
străinătate mă aduc în plăcuta poziție de a li-
fera prea stimaților mei clienți cele mai cu
gust și frumoase opere pe lângă cele mai mo-
derate prețuri.

Pun mare pond și de tot felul de renovații.
Pentru comande rog cu toată stima:

Wagner István, pantofar

Inștiințare.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public din
loc și jur, că în locuința mea din strada **Bercsényi**,
nr. 8 Arad efeptuesc tot felul de

planuri de zidărie

pe lângă prețurile cele mai redusc.

Insemnez că în urma praxeii mele continue de 32 ani, mă
nizuiesc ca în totdeauna să câștig îndestulirea onoratului
public doritor de a zidi. **Nu sunt membrul nici unei
societăți și tot felul de zidărie o efeptuesc cât mai curând.**

Cerând sprijinirea, sunt cu profundă stimă:

Horváth József, măestru zidar.

Acuma a sosit

Untura de pește proaspătă
de Norvegia

fără culoare și miros, calitate escelentă.

Prețul unei sticle 2 coroane.

Contra

supărărilor reumatice

este escelentă

Spiritul Reuma

incercat de atâtea ori cu succes.

Prețul unei sticle 80 fileri.

Se capătă calitatea originală în farmacia lui

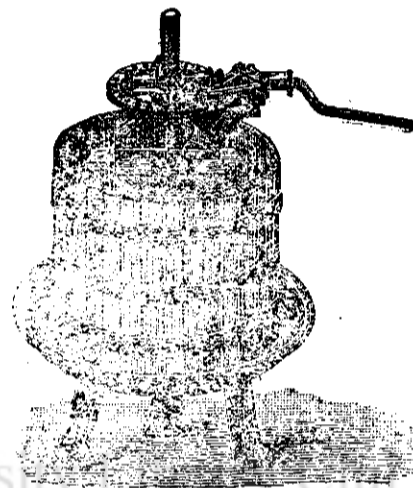
Rozsnyai Mátyás

Arad, Szabadság-tér.

Nr. telefon 331.

Nr. telefon 331.

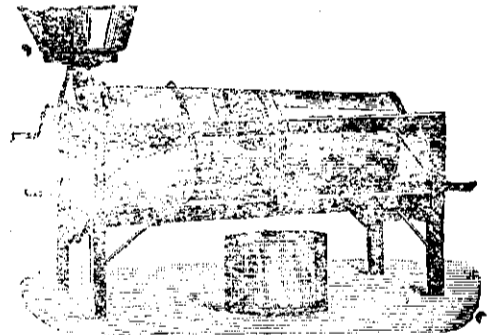
Kovács Soma și soțul, Arad

magazin de mașini
de agricultură, de
aranjamente diver-
se: speciale și pen-
tru pivniță.

Reprezentanța
singură a fabri-
cantului KÜHNE
E. din Moson.

Pompe de vin,
site, mașini de
vinărie, ciururi,
mașini de ales
neghina, plu-

guri sistem Sack, mași de sămănat originale

Drill »Hungaria« și de »Moson«.

Recvizite de moară, unelte, țevi de gumă,
fântâni.

Au sosit becurile sistemul cel mai nou!

Cea mai nouă iluminare!

Becuri sistem „Auer“ putere raselor de 100
lumini pe oră 3 fileri.

ARGINTURI DE ALPACCA.

Obiecte de ornare

din metal, porțelan și sticlă.

Modele de rame pentru icoane.

Telefon pentru oraș și comitat 451.

GEBHART TESTVÉREK, ARAD, Piața Andrassy 4

prăvălie de porțelan, sticlă, oglinzi, rame și candelabre,
îndeprindere de sticlărie (Hotelul „Pannonia“).

Lösch József

fabrică de mașini de agronomie

BÁCS-TOPOLYA

Recomandă

mașina de
sămănat

HUNNIA

cu două
rânduri.

Fabricație ungurească!

Postiți și cereți inviațiuni asupra prețurilor.

Pentru bărbați și femei

în caz de curgere acută și cronică medicamentul cel mai sigur este

capsulele Sanid

lucru adevărat deja. O cutie (100 bucăți) costă 6 cor., alăturându-se și o broșură privitoare la folosire. Cu mandat poștal.

Pentru slăbire și impotență, singurul medicament sigur sunt capsulele de putere ale lui dr **TIMKÓ**. O sticlă 10 cor. Trimite

Farmacia „Magyar Király“

Budapest, V., Marokkói-utca 2. Tr.

Doamnelor!

CREMA LOTUS este cea mai bună și mai nesticăoasă alifă pentru înfrumusețare, întrebându-se atât ziua cât și sara. Delătură totfelul de pete, precum: piștrui, pete de ficat, casuri și buburuze, beșicături și precugiuni.

Fața primește o culoare frumoasă și curată. SAPUNUL LOTUS e sapun de toaletă, are miros plăcut și se poate întrebuița și fără cremă.

PUDRA DE FLOARE LOTUS în culoare albă, roză și galbînă. Pregătită după metoda americană, un mijloc de înfrumusețare inafectiv și admirabil. Se recomandă și doamnelor mai în etate, pentru că delătură încrețiturii și redă o față tinăra.

Prețul: Crema Lotus Cor. 1.—
Sapunul „ „ „ „ „ 1.—
Pudra de floare Lotus, flacon mare „ 2.—
„ „ „ „ „ flacon mic „ 1.—

Magazinul principal: în grăntia de pălării pentru doamne:

**A „Párisi nőház“,
S Z E G E D, Iskola-ut 13 sz.**

Comande din provincie pe lângă rambursă. Vanzătorilor prețuri scăzute.

Permis prin decretul ministerului de interne, nr. 41.994.

Se nu mai suferi nimeni!

pentru că poți scăpa de ori-ce durere provenită din răceală prin vestitul

Spirit de gheață (jégzesz).

E singura mângăiere pentru cei ce sufer de podagră ischiași și reumă.

Nu este numai un medicament indispensabil de casă, dar din cauza efectului grabnic și radical chiar o minune.

Di învățător-director **Z. Szöke Albert** din Panczélcséh îmi scrie următoarele:

Spiritul de gheață l'am primit cu multă plăcere; mi-a făcut o mare bucurie, că în trei rânduri și anume la o durere de măsă, la durere de stomach, la durere de înțepenirea gâtului și odată la durere de cap l'am folosit cu deplin succes. Il recomand călduros ori-și-cui, căci e o adevărată binecuvântare pentru cei-ce sufer.

Mai cer 3 sticle mari.

Durerea de dinți și de cap înceată deloc de el.

La oboseală, simț de slăbiciune, la esofarea după lucrul greu, la împunsături din coastă, la scrintituri, la dureri de stomach, de piept și la dureri de foale etc, după o

Minunatul **Spirit de gheață** a întrecut D-Tale

toată așteptarea mea, drept aceea mai cer șese sticle mici din acest medicament escelent. Cu deosebită stimă

Kékellő Josif László, paroch.

Dragă Dle apotecar! Binevoește a-mi trimite cu rambursă șase sticle mici din vestitul

Spirit de gheață (jégzesz)

cu întoarcerea poștei; căci au un efect foarte bun și se pot folosi cu un mare rezultat: și-l recomand foarte călduros ori-și-cui.

Dumnezeu să trăiască pe inventatorul spiritului de gheață.

A t k á r Bander Gábor, măsur.

E cu neputință a înșira nenumăratele epistole de recunoștință și mulțumită, prin cari e lăudat **spiritul de gheață**.

Aceste puține specimene dovedesc escelența și marea lui răspândire într'un timp foarte scurt, încât deja are și imitatori.

Inventatorul și unicul său fabricant este:

Szémann Ágoston

apotecar

H A T V A N.

3 sticle mari sau 6 sticle mici trimis franco ori-unde.

Prețul: 1 sticlă mare 1 cor. 20 fil., sticlă mică 60 fil.

Fie-care sticlă e sigilată și numele inventatorului se află atât pe sticlă, cât și pe avisul de folosință.

Pe poștă numai 3 sticle mari sau 9 sticle mici se poate trimite.

Să ne ferim de imitațiuni.

Prăvălie nouă! **Fischer Mór** Prăvălie nouă!
ARAD
Piața Andrássy 20.
(Palatul Fischer Eliz.)

Magazin bogat asortat de cele mai bune articole de porțelan

sticlă,

LĂMPI

RAME,

argintărie-china și alpacca
obiecte de lux și tacâmuri.

Jucării de copii. Păpuși.

TRUSOURI DE MIRESE.

Cel mai bun izvor pentru obiecte de ocazie și cadouri.

Rame din cele mai frumoase, se pregătesc repede și punctual.

Serviciu prompt și cu atenție!

Fondat la anul 1892.

KAULICH ETEL

BUDAPEST
numai IV.,
Szervita-tér
5, félem.

demulteor deco-
rat, cel mai vechi
și mai plăcut

atelier
de
corsete

în care se confecționează corsete reform nevătmător sănătății, în față drept, stomacul îl lasă liber, toașa și susținătoare de piept, stringătoarea de foale și de șolduri, susținătoare de spate, precum și corsete ortopedice după moda irecentă și solide pe lângă prețuri

moderate. — Cataloguri ilustrate și îndrumare pentru luarea măsurii așa în loc ca și în provincie se trimit gratuit cu porto franco.

Rugăm a observa firma!

Cumpăr

cu prețul cel mai ridicat și vând dela domni haine bărbătești folosite, blăni de călătorie, mobile folosite, casse „Wertheim“, dulap de gheață, unelte de călărit, hamuri, puști și fere vechi, precum și metaluri ori cât de mari și mici.

Tot aci se poate găsi dela licitație luate, 500 bucăți de stofă fină pentru haine cu 5 și 6 fiorini pentru un costum.

Localul prăvăliei mele din Maiu este strada Asztalos Sándor (casa Grabner). Prăvălia de mobile se află pe Arpád-tér nr. 5 în colț (în casa bisericeii izraelite)

După corință merg și acasă și în provincie chemat print'o c. rte poștala.

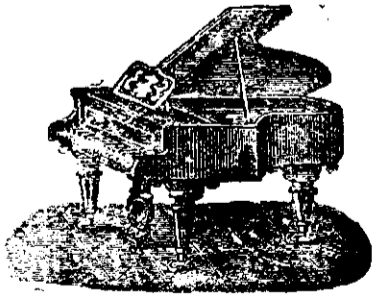
Cu toată stima IULIU HERZFELD.

KOMÁROMI N. UTÓDA Risko Alajos

Debreczen, Hunyadi-tér 11.

În marele magazin de pian și instrumente muzicale ține tot felul de pian de calitate cea mai bună, cimbale

și tot felul de instrumente cu coarde și de alamă, precum și tot felul de părți din cari se

compun instrumentele, coarde veritabile de Roma.

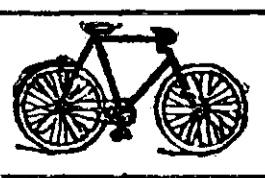
Se angajează să acordeze tot felul de pian și să le repare, așa în loc ca și în provincie, cu cea mai mare pricepere specială.

Dela mine se pot procura mașini de cusut, economice și biciclete cu prețurile cele mai reduse și pe lângă solvire în rate.

Atelier reparator mechanic. Reparații se efectuează grabnic și punctual și în provincie.

Falk Imre,
Kolozsvár, Deák Ferencz-u. 39.
Széchenyi-tér 39.

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu

ARAD, Piața Libertății

lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără pentru prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Am onoare a aduce la cunoștința On. domni preoți și comuni bisericești că în atelierul meu

fac haine bisericești haine pentru preoți,

odăjdii, steaguri, prapori, haine pentru diaconi și îmbrăcăminte albe pentru băeți etc., cu prețurile cele mai ieftine și prompt.

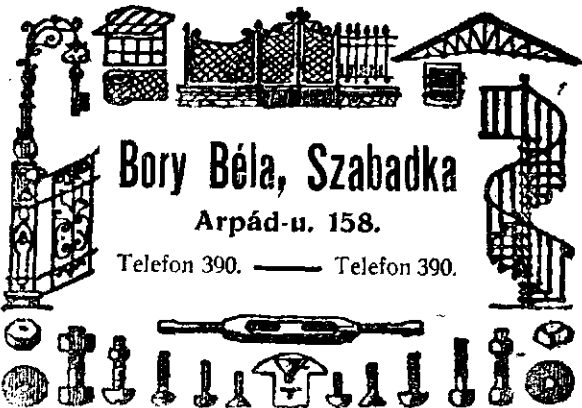
Așteptând sprijinul D-V. sunt cu stimă:

Stefan Radonits

KIKINDA,

strada Sârbească No. 2455, în apropierea poștei mare.

Primul fabricant de instrumente și mașini de vinărie din Ungaria de Sud

Bory Béla, Szabadka

Arpád-u. 158.

Telefon 390. — Telefon 390.

Primesc comande de tot felul pentru zidărit, lucrări de artă și mașinărie, aranjare de apaducte și sonerie cu electricitate și repararea acestora, mai departe pregătesc

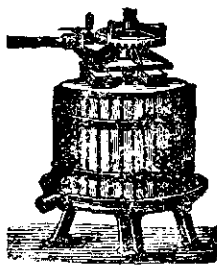
mașini de vinărit

amintite ca: pompe de vin, scule de bere, instrumente pentru punerea dopului, stupșuri, PRESSE DE VIN, ZDROBITOARE DE STRUGURI, etc. și repar aceste stând bun pentru reparație. — Pregătesc apoi tot felul de țesături de sârmă la cuște de găini, la grădini zoologice, la îngrădituri de vii.

Cu prețurile cele mai moderate transportez mașini de țesut sârme, cuptoare maces automate și mașini după cele mai noi sisteme.

Ținta mea principală e să câștig încrederea comandatorilor, clienților mei și pentru viitor.

Servesc bucuros cu un plan de buget, cu prețuri.

Croitorie elegantă de haine bărbătești.

Inokai Tóth Lajos

Arad, Palatul Neumann

Stofe de prima calitate englezești. In special

Croitorie pentru preoți. Reverenzi, pardesiuri și alte haine la comandă ori gata.

Iși recomandă bogatul magazin care este primul în Arad.

— — — Prețuri moderate. — — —

Mijlocul cel mai bun de înfrumșetare din lume!

Crema de față Regina

care pentru însușirea neîntrecută de înfrumșetare la expoziția din 1900 Paris a fost premiata.

Crema Regina curată în timpul cel mai scurt față de orice catifelată.

Un borcaneț 1 cor. 40 fl.

Pudra Regina se recomandă ca cea mai bună dintre pudrele de pân' acum cunoscute. Se vind în colbare albă, roză și cremă. O șcutulă 1 cor. 40 fl.

Săpunul crema Regina

e săpunul cel mai bun de toaletă pentru înfrumșetarea feței. O bucată 70 fl.

De vândut în laboratorul chemical a lui

Temesváry József, apotecar SZEGED, Petöfi Suğár-ut

și la Töök József, apotecar, Budapest, Király utca.

„VICTORIA” INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII SOCIETATE PE ACȚII Fondată la anul 1887.

Centrala în **Arad**, calea Archiducelui Iosif No. 2 (vis-à-vis de primărie) casa proprie.

Filiala în **Chișineu** (Kisjenő) casa proprie.

Capital societar	1.200,000.— Cor.	Depuneri spre fructificare	6.000,000.— Cor.
Fond de rezervă	900,000.— Cor.	Circulațiunea anuală	150.000,000.— Cor.

Primește depuneri spre fructificare, despre cari eliberează libele.

Pentru sumele depuse fără termen de abdicere și rămân la bancă pe timp mai scurt de 3 luni de zile, plătește deponenților 4% interese, — iar pentru depunerile elocate pe timp mai lung de 3 luni de zile, după mărimea sumei depuse: plătește deponenților 4½% și 5% interese fără nici o detragere.

După toate depunerile contribuția (darea) de interese o plătește institutul separat.

Depuneri până la zece mii de coroane, după starea casei, să plătesc și fără de abdicere.

Escontează cambii și acordează credite cambiale cu acoperire ipotecară.

Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).

Acordează împrumuturi ipotecare pe case de închiriat și pe proprietăți de pământ.